

Szerkesztőség és
kiadóhivatal

Makó, Kazinczy-u. 3.

Megjelenik hétfő kivételével
minden nap.Fontosabb alkalmakkor hét-
főn reggel is.

M A K Ó I FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben házhoz hordva

Félévre . . . 3 K 50 f.

Egy óra . . . — K 60 f.

Vidékre postán küldve:

Félévre . . . 7 K — f.

Egy óra . . . 1 K 20 f.

Hirdetések díjszabás szerint

Főmunkatárs telefon száma 63.

Főmunkatárs:
Dr. KISS PÁL.Felelős szerkesztő:
ESPERSIT JÁNOS.Szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon száma 110.

Fordul a kocka

Megyebizottsági választások

Makó, okt. 28.

A nyáron végbe ment országgyűlési képviselőválasztásokon — tudvalevőleg — sikerült a munkapártnak az egész országban többséget összehoznia.

Milyen eszközökkel fogdosták össze a szavazókat, mindenki tudja. Igérgetésekkel, pénzzel s presszióval. Az is igaz, hogy a koalíció garázdalkodásai hozzájárultak ahhoz, hogy ezek az eszközök jobban hatottak, mint a hogy a magyar embereknél ez gondolható lett volna.

Ugy látszik, azonban, hogy a munkapárt eddigi uralkodása még azokat is kijózanította, a kik az országgyűlési képviselőválasztásoknál megtévelyedtek.

Most kezdődtek az egész országban a megyebizottsági tagválasztások. E választásoknál ugyanazok birnak szavazati joggal, a kik az országgyűlési választásoknál. Mégis most — most úgy látszik — egészen más lesz az eredmény, mint a nyáron volt.

Most kapunk értesítést Hajdu vármegyétől és Biharországból, a Tiszák fészkeiből. A hiteles híradás azt mondja, hogy a megyebizottsági választásokon — melyet most ejtettek meg — teljes vereséget szenvedett a vármegyék összes kerületeiben a munkapárt s mindenütt fényes győzelmet aratott a függetlenségi párt.

Hajdu vármegyében kibukott Rásó Gyula nyugalmazott alispán, a megyei koránypárt fővezére. Biharban meg Ifj. Tisza Kálmán, a kit pedig a

Tisza gárda tíz helyen is megbukott ki a megválasztásból. A függetlenségi pártiak terfoglalását mutatja, hogy Fráter Loránt, a Justh párt tagját két helyen is megválasztották.

Csak ezekben a vármegyékben volt még meg a választás s ezekben is ilyen eredmény! Ez bizonyára csak lelkesedést s még szebb összetartást okoz a mi vármegyénkben is.

Pedig itt a vármegyei urak nagyon meg vannak rettenve, s mintha csak végítéletükről lenne szó, hogyha a függetlenségi párt jut többségre a törvényhatóságban, annyira elkövetnek mindent pártunk letérésére.

Leveleznek, titkos összejöveteleket tartanak s ki van adva a jelszó, hogy — „éppen úgy, mint az országgyűlési választásoknál.“ Vagyis lehet ígérgetni, fenyegetni és vesztegetni.

A nép azonban csak nevet az erőlködésen. Még jobban összetart a — függetlenségi jelöltek mellett.

Makón egyik „munkapárti jelölt“ a harmadik kerületben azzal járta be a napokban az összes választókat, hogy ő rá szavazzanak, mert őt a főispán nevezte ki — jelöltnek. — Megmosolyogták a becsületes lelkű s független gondolkozású polgárok s ajánlották neki, hogy hát akkor menjen a főispánhoz és azzal „választassa“ is meg magát — megyebizottsági tagnak.

Különben az a másik tény sem utolsó, a mit szintén ebben a harmadik kerületben követtek el.

A makói királyi adóhivatal egyik tisztjének a neje óvónő, a kinek az óvodájában kitört a

kanyarójárvány úgy, hogy az óvodát bezárta a hatóság.

Ám gondoskodás történt most a választások előtt arra is, hogy az óvónő férjét, az adótisztet is szabadságolták hivatalából bizonytalan időre azon indokolással, hogy az óvodából behurcolhatja a kanyarójárványt az adóhivatal tisztviselői köze.

Ez így rendjén is van. Hanem az aztán még se lehet rendjén, hogy ez a tisztviselő most a makói harmadik kerületben házról-házra jár s úgy korteskedik az egyik munkapárti jelölt mellett.

Ugy néz ki, mintha azt mondanák, az adóhivatalt meg kell kimélni a kanyarótól, de a választópolgárokat meg lehet fertőzni. Csak addig éljenek, a míg leszavaznak a — munkapárti jelöltre.

A függetlenségi pártnak azonban meg vannak a jelöltjei Makón is s az egész vármegyében. S ez a párt összetart s félretéve minden személyes kérdést, ezekre a jelöltekre adja szavazatát minden igaz függetlenségi férfi.

Mert a függetlenségi párt nem személyeket ajánroz, hanem elvekért küzd s elvek mellett tart ki.

A párt jelöltjei Makón, a központban:

I. kerületben:

Marossy Herman,
Dr. Kardos Issó,
Wisinger Károly,

II. kerületben:

Szilvássy Alajos,
Cs. Kiss Imre,
Veres Sándor és
Szentpéteri István.

III. kerületben:

K. Szabó József,
Topcsi László,
Kenés István.

IV. kerületben.

Lakatos Pál,
Pintér Miklós és
Szűcs József.

A vármegye szomszédos kerületeiben pedig a következőket jelölték az ottani függetlenségi pártok:

Cs.-Palotán:

Kovács Józsefet,
Csontos Andrást és
Gulácsi Pált.

Az apátfarvai kerületben:

Ocskay Gzulát,
Kardos Nóét és
Szigeti Mártont.

A földéaki kerületben:

Gilinger Jánost,
Ádók Mihályt és
Bálint Andrást.

Bizonyosnak látszik, hogy ezek a jelöltek egytől-egyig többséget nyernek a holnaputáni választásokon s a vármegye többi kerületei is függetlenségi bizottsági tagokat választanak a vármegye törvényhatóságába.

Krónikás.

— A reformáció emlékűnepe. Október hó 31-ike nagyszerű, gyönyörű ünnepe az egész protestáns világnak. 393 esztendővel ezelőtt: 1517. október hó 31-én szögezte ki Luther Márton a wittenbergi vár kapujára 72 pontból álló hatalmas riadójt a keresztény hitvallás reformálása érdekében. E gyönyörűség történelmi pillanatnak a megünneplését az egész művelt protestáns világ nemes kötelességének ismeri. — Városunkban is ünnepi istentiszteleteket tartanak mind a két református templomban.

— Bizottsági ülés. Az állami elemi iskola gondnokságának számvizsgáló bizottsága november hó 31-án vizsgálja meg az állami elemi iskolának múlt évi számadásait.

Ajálja a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ujonnan, a modern kor igényeinek megfelelően berendezett üzletét a Dessewffy tér 4. szám alatt. Tőkey féle-ház. Fővárosi elsőrangú cégeknél több éven át mint szabász működtem, mely elég garanciát nyújt arra, hogy a legkényesebb igényeket is kielégítem.

BIRÓ JÁNOS férfi szabó Makó

Mindennemű öltönyök a legújabb divat szerint, izléses kivitelben, legjutányosabb árban készíttetnek. Elsőrendű munkások felvétetnek.

Nagy választék hazai és külföldi szövetekben.

Pontos és figyelmes kiszolgálás.

— Elsőrendű munkások felvétetnek.

NAPI HIREK

Felhívás az első kerület függetlenségi polgáraihoz

Evtizedek óta estromoljuk a megyebizottsági tagválasztásoknál az első kerület, anélkül, hogy sikerült volna elveinket, képviselő jelöltjeinket győzelemre vinni. Pedig többségben vagyunk ebben a kerületben is. Hogy győzelmünket biztosítsuk végre, felkérjük az első kerületben lakó elvtársainkat, szíveskedjenek **folyo hó 29 én, szombaton délután 5 órakor az I-ső kerületi függetlenségi körben teljes számban megjelenni, hogy a vasárnapi választás ügyét megbeszéljük.**

Hazafias tisztelettel:
a függetlenségi párt

— **Tisztújító közgyűlés a városnál.** Megemlékeztünk már arról, hogy Galambos Ignác dr. polgármester míg nappal ezelőtt ártit Csanádmegye alispáni hivatalához a főszámvevői, adópenztári — és egy üresedésben levő tanyai szülész női állás betöltése iránt. **Hervay István** alispán a polgármester megkeresése folytán az üresedésben levő állások betöltéséhez szükséges tisztújító közgyűlés határnapját november hó 22-ik napjának délelőtt 10 órájára tűzte ki. Pályázni azonban csak november 18-ig lehet.

— **gazdasági tanácsnok jutaléka.** A város szervezési szabályrendelete értelmében a város gazdasági szaktanácsosát a téglagyár tiszta hasznából 3 százalék jutalék illeti meg. A város képviselőtestülete május havi közgyűlésén kimondotta, hogy **Pákh Kálmán** gazdasági szaktanácsostól megvonja ezt a három százalékos jutalékot. **Pákh Kálmán** gazdasági szaktanácsos a sérelmes határozat ellen a miniszterig felebbezett. Ebben az ügyben ma érkezett le Makóvárosához a miniszter válasza, melyben utasítja a város képviselőtestületét, hogy az ügyet tegye komoly megfontolás tárgyává.

— **A rendőrség fegyverei.** A múlt évben Makóváros képviselőtestülete **Rákossy Gyula** rendőrkapitányi indítványára kimondotta, hogy a rendőrlégénység 8 tagját új fajta forgópisztolyokkal látja el. Ez meg is történt. A rendőrkapitány ennek az alapján ez évben indítványt terjesztett a közgyűlés elé, melylyel azt célozta, hogy a többi rendőrlégény is megfelelő fegyverekkel láttassék el. Ezt az ügyet a képviselőtestület levette a napirendről, azért ellene **Rákossy Gyula** rendőrkapitány a törvényhatóságához felebbezett. A törvényhatóság, mint ismeretes, a rendőrkapitány fellebbezése folytán utasította a várost, hogy ez ügyben hozzon új határozatot. A tanács mai ülésén tárgyalta a törvényhatósági bizottság határozatát és elhatározta, hogy azt újból a közgyűlés elé terjeszti.

— **Vérgyógyítás Makón.** Megirtuk már, hogy **Dózsa Lajos dr.** kórházi igazgató főorvoshoz százával érkeznek messze földről levelek és Ehrlich vérgyógyító szerével való beoltásukért könyörögnek. Eddigelé az ország kórházai közül a makói kózkórházban végezték a legtöbb oltást. Most azonban a csodaszer elfogyott, ma végezte belőlük **Dózsa Lajos** az utolsó oltásokat, azért a főorvos igen sok betegéről terjedelmes leírást küldött ma Ehrlich Pál

hires frankfurti tanárnak, a vérgyógyító szer feltalálójának és egyben még egy küldeményt kér. A főorvos reményli, hogy Ehrlich tanár nem tagadja meg kérelmét és akkor újból kezdetét veszi a makói kózkórházban a vérgyógyítás.

— **A tüzoltók telefonja.** Többször megemlékeztünk már róla, hogy a tüzoltók telefonja, mely az ó-templom és az újvárosi református templom tornyát a városházán levő központi tűzörséggel összeköti, teljesen elromlott. A telefonnak újjal való kicseréléséről mai ülésében tárgyalta a városi tanács és mint-hogy a telefonnak újbóli felszerelése 540 koronába kerülne, tehát olyan összegbe, melynek utalványozásához a tanácsnak joga nincs, azért kimondta, hogy az ügyet döntés végett a legközelebbi közgyűlés elé terjeszti.

— **A tanács kiküldöttjei.** A törvény értelmében a városnak kötelessége a személy azonosság igazolása céljából a megyebizottsági tagok választásához bizalmi férfiakat kiküldeni. Ezeket a bizalmi férfiakat mai üléséből kifolyólag küldötte ki a városi tanács és pedig az első kerületbe **Nagy Antal** városi tanácsost, a II-ik választó kerületbe **Mágori Sámuel** közszégi bírót, a III-ik választó kerületbe **K. Szabó József** városi tanácsost és a IV-ik választó kerületbe **Sipos István** városi gazdát küldte ki.

— **A rendőrtisztviselők baleset biztosítása.** **Rákossy Gyula** rendőrkapitány, mint ismeretes, május havában előterjesztést tett Makóváros képviselőtestületénél a rendőrségi tisztviselőknek baleset biztosítására vonatkozólag. A képviselőtestület a rendőrkapitány előterjesztésének helyett nem adott. Az elutasító határozat ellen a rendőrkapitány a miniszterig felebbezett. Ma érkezett le a minisztertől a válasz **Rákossy Gyula** felebbezésére, mely szerint utasítja Makóváros képviselőtestületét, hogy tegye újabb megfontolás tárgyává az ügyet.

— **A házzsámblák védelme.** Mikor Makóváros a házakat új házzsámblákkal látta el, **Rákossy Gyula** rendőrkapitány szabályrendeletet alkotott a házzsámblák védelméről. Ezt a szabályzatot annak idején a város képviselőtestülete, mint ismeretes, levette a napirendről, azért a rendőrkapitány ez ügyben a belügyminiszterig felebbezett. A felebbezésre ma azt írta le a miniszter a városhoz, hogy a szabályzat újra tárgyalandó és kötelességévé teszi a város képviselőtestületének, hogy benne érdemben határozzon.

— **Áthelyezés.** A földmívelésügyi miniszter **Höfer Adolf** jászág-felügyelőt Mezőhegyesről a fogarasi ménésbirtokra helyezte át és megbízta a bábólnai, illetőleg a fogarasi ménésbirtok igazgatásával.

— **A nagyporondi földek haszonbérbe adása.** A város képviselőtestületének határozatából kifolyólag ma adta ki a városi tanács a nagyporondi szántóföldeket egy holdas parcellákban heretermelés céljaira. Kiadott összesen 59 hold földet 8682 koronáért. A város magának is vissza tartott e földből 11 holdat, melyen herét fog termelni.

— **Pótvásár lesz Szegeden.** **Lázár György dr.** szegedi polgármester tudvalegyen betiltotta az októberi szegedi országos vásárt a kolerajárvány miatt. Most a kereskedelmi- és iparkamara kérésére a

polgármester összehívta az egészségügyi bizottságot, amely úgy határozott, hogy **pótvásárt vasárnap október 30-án tartják meg.** Erről a határozatról átiratban értesíti a polgármester Makó városát.

— **Az állatbetegség terjesztői.** Több ízben megemlékeztünk már arról, hogy a száj és körömfájás, az állatbetegségek eme legveszedelmesebbike Makón is elterjedt és megfertőztette a hasított körmű jószág állományát. A hatóság most vizsgálatot indított az iránt, hogy kik terjesztették el Makón a veszedelmes járványt. A szigorú vizsgálat **Szabó Péter, Domol István, Fodor Antal** és **Erdélyi Sándor** hajtottak be Erdélyből Makóra birkákat, amelyek száj és körömfájástól voltak fertőzve. Leginkább oka a veszedelmes járvány elterjedésének **Szabó Péter**, aki bár tudta, hogy a birkáknak baja van, még sem jelentette azt a hatóságnak. Ezért terjedt el Makón a száj és körömfájás és a hatóság szigorú megtorló eljárását indította a könnyelmű emberek ellen.

— **Tetten ért tolvaj.** **Filó András** nagylaki lakos az éjjel be akart, valószínűleg lopási szándékkal, hatolni **Zelenák György** gazdag nagylaki polgár udvarába. Már félig kifeszítette az erős nagykaput, mikor az éjjeli őr észre vette és elcsipte. **Filó** tagadja, hogy ő lopni akart volna, de ezt a félig kifeszített ajtó megcáfolja azért letartóztatták és ellene megindították az eljárást.

— **Pályázat ösztöndíjra.** A Csanádmegyei Tanító egyesület pályázatot hirdet a kezelése alatt álló Erzsébet-alap kamatainak elnyerhetésére. Folyamodhatnak az egyesület kötelekében levő, vagy halálukig az egyesület kötelekében volt tanítók és tanítónők gyermekei, Pályázhatnak elsősorban tanítóképvő intézeti, másodsorban középiskolai tanulók. Ha pedig ilyenek nem pályáznak, akkor az ösztöndíj bármely más alsófokú intézeti tanulóknak kiadatik, ha egyebekben arra legérdemesebb. Kellően fölszerelt kérvények 1910. november 18-ig **Lengyel János** egyesületi alelnök-höz **Ref. Kovács** házára adandók be.

— **Utonálló.** **Burián János** mindenki a legrosszabb emberek egyikeként ismeri Nagylakon, ki már többszörösen volt büntetve, ami azonban, ugylátszik, hogy nem sokat javított rajta, mert ő ugyszólván minden héten ad valami dolgot a rend fentartóinak. Ma például minden ok nélkül megverte **Somodán Aurélt**, ki feljelentést tett ellene és megindították az eljárást.

— **A csanádpalotai országos vásár.** Holnap és holnapután tartják meg a csanádpalotai országos vásárt, melyre azonban az uralgó száj és körömfájás miatt hasított körmű állatokat nem lehet felhajtani.

— **Lopás.** **Álmosdi Tódor** nagylaki lakos a múlt héten feltörte hasonló nevű nagybátyjának kotarkáját és onnan 4 métermázsza kukoricát lopott el. A csendőrség kinyomozta a tettest, így ellene lopás miatt indult meg az eljárás.

— **Földeáki csendélet.** **Szalma János** földeáki lakos már régebben haragos viszonyban volt **Cirhul Mátyással**, kit ma reggel az országúton talál és jól elpáholta. Az ügynek testisértés címén a bíróság előtt lesz folytatása,

— **Tüz.** **Ágoston Lajos** kis fiu **Balázs Lajos** kunagotai gazdálkodónak földjén legeltette a sertéseket. Minthogy korán reggel igen hűvös volt, a kis kanász fázott fogyatékos rongyaiban. Gyufát szerzett és a takarmány boglyák közelében tüzet rakott. A csipős reggeli szél a takarmányhoz vitte a szikrákat mitől azok tüzet fogtak és porig leégtek. A kár tetemes, de az még a legnagyobb baj, hogy biztosítva sem volt.

— **Magyar munkások sorsa Amerikában.** Észak Amerika Ohio nevű államában — mint Newyorkból írják — a Sout Columbusban levő Buckeye Steel Casting Co. kohótelepén sok magyar munkás dolgozik a legkedvezőtlenebb viszonyok között. Ez a vállalat a munkásai biztonságára érdekében a veszélyes üzemen semmiféle óvórendszereket nem létesít s a munka közben történő balesetek áldozatainak vagy az elhaltak hozzátartozóinak semmiféle kártérítést nem ad, amit pedig annál könnyebben tehetne, mert a hatalmas társasággal szemben kártérítési perben rendszerint a károsult lesz perveztes. A tanúk ugyanis a döntő tárgyalásig rendszerint el szoktak tűnni, haza utaznak, vagy más üzemhez kerülnek, ahol nem lehet nyomukra akadni. Minden évben 20—30 magyar munkás veszi el a nevezett társaság üzemében az életét, vagy testi épségét s éppen azért kívánatos volna, hogy a kivándorlók erről tudomást szerezzenek és a társaság ügynökei által ne csábítsanak rá magukat arra, hogy ott munkát vállaljanak.

— **Akit mindig lopnak.** Alig mulik el hét, hogy **Grünfeld Ármin** mezőkovácsházai gabona kereskedőtől valamit el ne lopjanak. Az elmúlt éjjel **Miki István** halott be udvarába és feltörte kotarkáját, honnan 50 korona értékű kukoricát vitt el. Mikor a kocsival haladt az éjjeli őr igazolásra szólította fel, de ezt nem volt hajlandó megcselekedni, azért a csendőrség fogta vállatára, hol beismerte, hogy a kukoricát **Grünfeld Ármin** kotarkájából lopta. Feljelentették az ügyészségnél.

— **A jövő évi országos vásárok kimutatása.** Az országos központi statisztikai hivatal vezetősége leírásban arra kéri városunk tanácsát, hogy a jövő évben városunkban tartandó országos vásárok számát és napját tudassa vele még ez év folyamán.

— **Vitális az Urániában.** A Makói Uránia Színház áldozatkészségét és a közönség iránti becsülését mi sem bizonyítja jobban, minthogy az utolsó hetek legnagyobb szenzációja **Vitális Imre**, az utolsó bihari betyár üldözése, agyonlövése és temetése már a szombat esti előadáson bemutatásra. Az egész ország közvéleményét foglalkoztatta ez a nagy eset, a belügyminiszter vérdíjat tűzött ki **Vitális** fejére s csodával határos dolog az, hogy alig pár nap múlva a dráma összes szereplőit élethűen látjuk előttünk megjelenni. **Vitális**at, az anyóst, a feleségét, gyermekét a feljelentő öreg **Szilágyinét**, az üldöző csendőröket s mindazokat, akiknek valami közük volt ehhez az ügyhöz. Az intelligensebb ehez jól teszi, ha szombat este nézi meg ez a szenzációt, mert vasárnap, dacára, hogy három előadás lesz, oly zsufolt házak lesznek, hogy nem igen lehet még tölönkés árán sem helyhez jutni.

Önt is érdekli, hogy Károlyi Mihály megnagyobbított főéri festék kereskedésében **Óriási raktárt**

talál a legjobb **száraz- és olajfestékekben.** Padló-, koci és butor **lackok.** Parket és fenyőpalló **viasz.** Pormen-tesítő **olaj.**

Zománcmázak. Brunolin, politur. Aranyozók, szivacs, szarvasbőr, Aszfalt és kátránylemezek szavatolt jó minőségben kaphatók.

Terpentin, benzin, petroleum, elsőrendű gépkendő **olajok és zsirok.** Saját készítettű **meszelők, kefék, ecsetek** — dus választékban.

Szálloda átvétel!

Tisztelettel értesitem Makó város és vidéke n. é. közönségét, hogy

Vogel-féle „Korzó“-szálloda,
étterem és kávéházát

átvettem. — Éttermemben, valamint szállodámban a legpéldásabb tisztaságot tartom szem előtt és azon leszek, hogy minél előzőkenyebb kiszolgálással s jó ételek és italokkal t. vendégeim megelégedést minden tekintetben kiérdemelhessem.

Naponta friss villásreggeli. Minden időben frissen csapolt sör, valamint legjobb kávéházi italok, hegyi és homoki borok kaphatók.

Lakodalmak szervirozását úgy éttermemben, mint magánházaknál is elfogadom. Abonensek a legkedvezőbb árért szolgáltatnak ki.

A nagyérdemű közönség
becses pártfogását kéri

Bója Ferenc.

Központi kávéház átvétel!

Szíves tudomására adom a négyérdemű közönségnek, hogy

Bója Ferenc központi-kávéházát átvettem

és azt a mai kor igényeinek megfelelően átalakítottam Teljes igyekezettel azon leszek, hogy tisztelt vendégeimet minden tekintetben kielégíthessem.

Állandóan legjobb homoki és hegyi borok!

A nagyérdemű közönség becses pártfogását tisztetettel kéri

Fáber H. Lajos.

Olcso bevásárlási forrás!

Megnyilt Király Lajos

Női divatáruháza Rotter Gyula

mellett a „Korona szálloda“ átellenében.

Olcso árban lehet beszerezni a legdivatosabb női kabátokat. Nagy raktár fehérneműekben: női ingek, háló kabátok, és nadrágok, Clot, lüszter, schiffon alsók és kötények, Csecsemő és intézeti leány kelengyék, női Sapkák. Gyermek ruhák, Szőrme gallérok és muffok.

Nagy választék Szövet és csipke blúzokból és szövet aljakból.

Szabott árak!

Nyomatott lly. Gaal László motorerőre berendezett gyorsajtóján Makon, 1910.

A MAKÓI

„FÜGGETLEN UJSÁG“

ujjonnan és motorerőre berendezett

könyvnyomdája

készít mindenféle nyomtatványt

izlésesen, modernül,

jutányosan.

Hirdetések árszabás szerint.

Telefon szám 110.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kazinczy-utca 3 szám.